

Jabukov savijač (*Cydia pomonella* Linnaeus fam. Tortricidae)

Štetnost

- **napada** napada jabuku, krušku, dunju, marelicu, breskvu, šljivu i orah
- štetu čine **gusjenice**, koje se po izlasku iz jaja ubušuju u plodove te buše hodnike do jezgre i izjedaju sjemenke
- tehnološki je štetnik jer napada isključivo plod

Opis štetnika

- **imago** – **leptir** je sivo-smeđ, raspona krila oko 20 mm; na vrhovima prednjih krila nalaze se karakteristična smeđa ili tamnocrvena polja obrubljena zlatnom prugom („zrcala“) stražnja krila su smeđa
- **gusjenica** – isprva je bjelkasta, a potom postane ružičasta s tamno smeđom glavom kad izađe iz jaja dugačka je svega 2-3 mm, ali kasnije naraste do 20 mm
- **jaja** – okruglasta su, promjera oko 1 mm, najprije mliječno bijele boje kroz par dana se unutar jaja formira crvenkasti prsten
- **kukuljica** – žuto-smeđa do tamno-smeđa, dugačka 10-12 mm, a široka oko 3 mm nalazi se u eliptičnom, svilenkastom kokonu

Biologija štetnika

- **prezimi** kao odrasla gusjenica, u kokonu ispod kore ili u pukotinama kore grana i debla
- **početak leta:** leptiri prve generacije izlijeću krajem travnja ili početkom svibnja
- jedna ženka za vrijeme leta odloži od 50-100 **jaja**
- razvoj jaja traje 7-14 dana nakon čega izlaze gusjenice
- gusjenica buši spiralni hodnik sve do jezgre te izgriza sjemenke
- razvoj **gusjenice** traje 20-30 dana, nakon čega se zapreda i kukulji
- stadij **kukuljice** traje oko 10 dana te započinje let druge generacije leptira (od polovice srpnja do polovice kolovoza, a nekad i do rujna)
- u vrijeme zriobe plodova gusjenice napuštaju plodove i odlaze na mjesta prezimljenja
- u sjeverozapadnoj Hrvatskoj razvija 2 generacije godišnje

Slika 1. Leptir jabukova savijača

Slika 2. Gusjenica jabukova savijača u plodu

Monitoring / Praćenje populacije štetnika

- praćenje dinamike leta leptira obavlja se pomoću **feromonskih lovki** (ferotrapova)
- vrijeme postavljanja: sredina travnja (pred početak leta leptira prve generacije)
- način postavljanja: 2-3 trapa/ha nasada, u gornju trećinu krošnje stabla
- pregledom napadnutih plodova

Prag štetnosti

- nakon ulova 3 - 5 leptira na feromonsku lovku sumira se efektivna temperatura prema formuli:

$$\sum \left(\frac{t_{\max.} + t_{\min.}}{2} - 10^{\circ}C \right) = 90^{\circ}C$$

- kada suma efektivnih temperatura zbrajanih od kritičnog ulova dosegne 90 °C optimalni je rok za primjenu insekticida
- prag odluke za primjenu insekticida na osnovi broja gusjenica iznosi 2 % napadnutih plodova za prvu generaciju, odnosno 1 % za drugu generaciju

Slika 3. Feromonska lovka

Slika 4. Napadnuti plodovi